

सिंधू पाणी वाटपाचा करार आणि सद्यस्थिती

डॉ. बी. डी. तोडकर

sahkalla va saanirkSaas~ ivaBaagaf
nyaJAaTsaif kaha- AND saayasa kaTajaf
Ahmadnagar महाराष्ट्र भारत

pstanaa A

18 saTMarlaa paikstanal dhSatvaaValhal Jrl yaqao Aaplyaa javaanaahhal inaGaNa h%yaa kD al va dSaBar saht apacal laaT JsaLlal. janatcaa pxaaba %yaathyaa sahnaSallatcaa AMI dSavaNaara hata. %yaacaa JWga maadl sarkarlaahl J_Gabha hata. sarkarvar pDIalaa dbaava ivalaxaNa hata yaat Salka naahl. %yaathyaavarcyaa ivaSvaasacal pM pQaanaahhalhl dSaalaa AaSvasana idlaa Kl Azra javaanaahhal kD ad ao baillaana fada zrnaar naahl. %yaathhaca paikstanavar sava-maagaahhal dbaava AaNalNyaacal Baartanaa saSvaat kD al. yaacaaca ek Baaga mhNaha isallah nadlcyaa paValvaTpacaa pSna BaartakDha eorNalvar AaNalNyaaat Aalaa. paVal ho saadana iktl AavaSyak va Baavanad%mak Aaho yaacal picatI Aaplyaa naValhya paNyava\$na dana rajyaahh hablaa' yaa matBaadallhha satt hatca Aaho isallah paVal vaaTpacaa krar r_ na krta piScamakDcyaa naValMlyaa JplabOa Asaladyaa paNyacaa pNlapNao vaapr krta Aalaa tr iktha paikstanabarabar ho jalaaS- vaaprta Aalaa tr paikstanavar maaza dbaava AaNata ya[la ka yaacaa ivacaar Baartat Jccatma patLlvar kD aa jaa} laagalaa. evaZca naahl tr Jrl hliyaanahh Paikstanabarabar Jaal ad aa isallah paValvaaTp krarattha baahor pDNYaacaa ivacaar sarkarna baad alla daKivalaa Aaho yaa ivacaaracao kahllhal svaagat kD ao Aahh tr kahllkDha sarkarlaa saavaaanaatoaa [Saara dblyaaat Aalaa Aaho paValvaaTp krarattha baahor pDIyaasa dSaacaa maaza fayada hablaar Asalyaacaa idsat Asala tri to ittkesao saapo nasalyaacaa tj&ahha mhNaNaoo Aaho %yaamaal_o isallahpaVal vaaTpacaa krar namaka kaya AahE yaacaa savaigaNa ivaSlalaNa krNyacaa pya%na 'isallah paVal vaaTpacaa krar AaiNa saVisqati' yaa saBaadana lakat kD ad aa Aaho

sahana laKad Ji_YToA

- 1' isallah paValvaaTp kraracal paSvaBathal tpasaNao
- 2' isallah paValvaaTp kraratlla trtthhha AByaasa krNao
- 3' isallah paValvaaTp kraracal valSalTo AByaasaNao
- 4' isallah paValvaaTp kraravarlla Baartacyaa halacaalal AByaasaNao
- 5' isallah paValvaaTp krarasa ivaraha krNyacal karNao AByaasaNao

6 isalhu palvaatp krar iTkta rahavaa yaasaazi kayart Asalad ao pinalK GaTkaltaa AByaasa krNao

salaana laKacagatK A

'isalhu palvaatp vaaTpaca krar Aaina saVisqati' yaa ivalayaaco Baartaco raVTIya iht va Baartaco prraVTIya QaarNa yaamaQyao mahavaaco sqaana Asatta kuaL paikstanalaa Qada iSakivalyaasaazi yaa kraraca puaivacaar Baartano kd ad aa Aaho

salaana pwtl A

'isalhu palvaatp vaaTpaca krar Aaina saVisqati' yaa salaana Saata laKamaQyao [ithasa va ivaSlalaNa salaana pwtlcaa Avalaha kdaa Asatta Saata laKatilla ivavacana iWtiya saadana saamagalvar Aadaarlad aa Aaho yaasaazi ivaivaDa vatnaanap-atilla laKaltaa]pyaaga krNyat Aalad aa Aaho

isalhu palvaatp krarad pasvabhl A

svatMyapalpasallaca pjlaba Aaina isalla yaa paitat palvaava\$na vaad hada. tao Baart Aaina paikstana faLNaIrahl tsaaca raihlaa. 1948 maQyao Baartilla pjlabaano paikstanamaQyao jaavaaro nadlcao palvaat badi kdao %yaamaLo paikstanamaQalla Sativar salKT kasaLlao pldt nah\$jlalbyaa hstxapamaLo %yaavaLl paikstanamaQyao palvaat saadlab pritu pinha pjlabaano palvaat badi kdaano ha pSna eNalvar Aalaa. 1950 maQyao ilayaakt AlalKana yaatal ha pSna AalrraVTIya nyaayalayaat saadivalyaasadiBaat pldt nah\$llaa p- ilahlao Baartano maa- %yaasa nakar idlao. 1951 maQyao Toasal vhaat AlqaarTlcao maajal AQyaxa Divhd ilailaetpala yaatal Amaarkl maaisakat laK ilahlia jaagaitk baKnao yaa pSnaat laxa dbyaaco sattaivalao jaagaitk baKcao t%kalalna AQyaxa yajama blaK yaatal Baart 1 paksaazi maQyasqal krNyasa tyar Asalyaaco kLivalao maaca- 1952 maQyao danhl dSallal %yaabyyaa sattanacaa svalkar kdaa. mao 1959 maQyao jaagaitk baKcao AQyaxa blaK Aaina]paQyaxa [ilaf yaatal naval idllal Aaina kracallaa BaT dQ- na naQyaaBal cacaa- kdal. %yaat %yaatlaa yaSa imaLalao 19 sapTbar 1960 rajjal kracal yaqao pldt nah\$E paikstanacoo AQyaxa iFID maaSala maahmaad AayahaKana Aaina jaagaitk baKcyaa vatlnao Dbyal e. val. [ilaf yaatal kraravar saaa kdaa.

pldt nah\$llaa palvaacyaa badlyaat Saattal Apaxa hadl. palvaacyaa mabalaktmaloo Aplaa Sajaarl dSa sajalama saFlama haFla Aaina tqao salKsaattl laabalyaasa to Aaplyaasaazi]pkark zraaf tsaca ha krar dana dSattl malcao va salaavaaco salaha psqaapt vhaatE yaa dRTkanaatlaa Baartano]darplak jaalvaano kdaa hada. pldt puana nah\$llal maB 1959 saalal ma#yamaQyala ilahlao yaa p-at mhlao hado klE isalhu nadlcyaa Kadyaat Baart va paikstana yaa daQaaazl Barpt palvaat Aaho %yaatlao barcasao samadit

vaahita jaato tmsanaacyaa kaSalyaaca vaapr k\$na to]pyaet karNaasazi Aadvata ya[taf jyaaca dafaahilahl]pyaaga had[ta. yaaca Baalnakdita Baartanao ha palal vaatp krar Baart 1 paikstana yaahyaat salla[aca ma[banavala naahl. evaZca naahl tr piZo 1965E 1971 va kargalla laZa[thl ha krar ABalvca raihlao.

disarikDo paikstanahl isallu palalvaatp kraracyaa maadyamaattha Aaplyaa dSaatIla pikpalNyasaazlcal SaaSvatl sainaiScat krNyacyaa manaAisqatit hadaf maa- %yaamaagao %yaahil Baalnika vagoLi hadl. kaal[yaahl pkracyaa yaavacyaa kaLat dSaat pikpalNyaaal kmatrta Baasal nayabASal %yaahil rNanatl hadl. 1960 maQyao isallu nadl palalvaatp krar Aist%yaat Aalaa Aiina AvaGyaa paca vaahil mhNajao 1965 maQyao paikstananao Baartavar hila kdaa. nalrcyaa kaLathl p%yaxa Ap%yaxa maagaal hila had raihlao maa- Baartanao kQalhl yaa kraraca puavacaar krNyaca ivacaar kdaa naahl. %yaamalca ha krar mhNajao jagatIla savaatI]dar krar maanala jaatao Baartasaabat yaav Jaalyaasa Baart kQalhl ho palal ADval Saktao Aiina tsao Jaalyaasa Aaplyaa dSaat pcal d[kaL inamaana hao} Saktao piriqatI BalvNa banal Sakto yaacal paikstanala klpnaa hadl. %yaamalca %yaahil yaa krarabaat t%prta Aiina saiEyata dS- ivalal hadl. jaagaitk ba[kcyaa maQyasqalno ha krar Jaalaa hada.

isallu palalvaatp kraratiIa trt[ia

ravalE ibayaasE satlajaE isallu Jalama Aiina icanaama yaa saahl naVa Baartattha paikstanaat vaahat. Baart %yaahil palal ADvaha Aaplal kaalI kr[af Aaplyaa pdSaat d[kaL inamaana krda yaa Baalmaal[%yaa valI jaagaitk ba[kcyaa maQyasqattha isallu palal vaatpaca krar Jaalaa. yaa salkBaat inamaana Jaalad ao vaad saadivalNyasaazi isallu Aayaaga sqapna krNyaaat Aalaa. yaa Aayaagaacyaa Aajavar 110 ba[ka ivanaaK[par pdIyaa Aahit.

isallu palal vaatp kraramaQyao ek[na 12 klamao Aiina 8 piriSalTo Aahit. yaa kraranasaar eka eka nadlcao palal vaatpaeuajal naValdaca vaatp Jaalaf %yaanasaarE

1st kraranasaar p[laabaattha vaahNaa'yaa ravalE ibayaasa Aiina satlaja yaa isallu KaadyaatIla plakD[ila t[na naVa paikstanaat p[vaSa krNyaa[al- %yaahyaa palNyavar Baartaca h@k raihl. trl AaplyaaKdca dama rajyaatI kalavyaivaival vaad Asalyanao satlajacao barcasao palal paikstanaat vaahita jaato tilabala ha Jalama nadlvar saS k[ad aa baalbara 1 dLNavalNa jalamaaga- pklp paikstanacyaa ivaradaamal[1987 saalal sqagat krNyaaat Aalaa hada. ta Aata prt saS hao} Saktao yaa t[na naVal[tha ivaVitSa@tl tyaar krNyaaal maBaa Baartala AahopNa AatapyatI 18 hjaar magaavaaTcyaa]plab[Sa@tlp[kl f@t t[na hjaar magaavaaTsa[valjaca inamaana k[al galal Aahotsaca Baartanao]dartaao ravalcyaa]pnav[thao palal SatIsaazi paikstanala vaap\$ d[nyaca maanya k[ao

2nd kraranasaar isallu KaadyaatIla mhNajaca jamma[1 kaSmalrmaQ[tha vaahNaa'yaa isallu Jalama Aiina icanaama yaa piScamakD[ila naVal[ya palNyavar paikstanaca h@k rahila. tsaca Baartala jamma[kaSmalr

राजात 1.3 दसलाखा एकर इतलानाकाले 3.6 दसलाखा एकर FIT पानल साजवाल्याकाल वा पान्याका वाजा]पादना कर्न्यासाजाले]प्यागा कर्न्याकालि मायता Aaho या पिScamakDcyaa नावतिला Baartala ekNa पान्यापकाल 20 T@ko 333 d. e. FIT पानल]पलाडा Aaho Aजार जामाकालSmalrmaLyao f@t 6.4 laaK एकर इतलाना खमता इनाना Jaal Aaho tr tqao QarNao ना बाडालयाना पान्याकाल साजवाला खमता जावलाजाल नागान्या Aaho

3^१ या नावतिला पानल Aडिवान्यासाजाले कालावा बाडाला जा]प्याग Baartanao ravalE ibayaasa AaiNa satlajacao पानल पाकस्ताना प्रिवाना बालनकरक. यासाजाले 10 वावतिल मारत दन्यात Aalal hatl.

4^१ पानल ना इमालयाना Baartanao पाकस्ताना दहा वासाजाले एकरकाल नाकसाना Barpa[- दनो बालनकरक रहला.

5^{३१} माका-1970 पासला Baartaca itnhi नावतिया पान्यावार पना-ह@k रहला.

इतलुपाला वाटप कराराल वासाला

Bart AaiNa पाकस्ताना यावतियाया Jaalalya इतलु पानल वाटप कराराल वासाला आपनासा कालापमाना साजला यतिला.

1^१ Bart AaiNa पाकस्ताना यावतिया दरम्याना वा जागतिक बालक्या माल्यासालना Jaalalaa हा जागतिला एकमा यासवाल स्वा\$पाका हा करार Aaho

2^१ Bart AaiNa पाकस्ताना यावतिया दरम्याना Jaalalya या करारार माल्यासा म्हनता जागतिक बालकाल स्वाखारल Aaho

3^१ Bart AaiNa पाकस्ताना यावतिया तना यारवा हा) नहल गाल 56 वावा हा करार AbaiQat स्वा\$pat Aaho

4^१ जागतिला Anak करार कालामादत इकला नाT हात Asatanao AbaiQat Asalalaa हा एकमा करार Aaho

5^१ काल अपवाद वागला Baartala नावतिला पानल वापरन्याका पना- आडकार Aaho

6^१ या करारामाला Baartala इतलाना वाहतुक AaiNa } जाइनामालाका पकालप] BaarNao Sa@ya Aaho

7. Barta Aaina paikstana yaathyaa drmyaana kahl vaad inamaana Jaalao tr %yaavar tadgaa kaZNyaasaazi isadhu Aayaagaacal sqaapnaa krNyaat Aalad al Aaho

8. isadhu AayaagaakDtha]Baya raTat inamaana Jaalad al samasyaa na saTlyaasa danhi dSaadilla sarkar %yaavar]paya Saadalaar.

isadhu palvaatp kraraarlla Bartaaya halacald A

]rlyaa paikstanal dhSatvaaVadhyaa kNyacyaa ba'yaacaSaa dSaadilal tiva inavada kDaa. [slamaabaad yaqao naahharmadyao halaa'ya saak- pirYachar baiHYkar Takayacaa baadlaadSaaf AFGaaiNastanaf Battanaf Ealalkaf maaladiva Aaina Barta yaadilal zrvalao salyaeT raTsaadilal Bartaaya prraTinaNyadhyaa pBaaval Baalvaanao Bartaaya BalmaKdaa ivastit paizha imaLalaa. rajanaatKdRTyaa paikstanalaa baajalaa krayacal piEya maa- Bartaalaa baraca kaL caalalzuvaaval laagalaa.

'palval va ret ekdma vaahu Sakt naahil' Asao pttipoana maadilhal BaalvaNaat mhtIyaavar naVadhyaa palval vaTpacyyaa ivalayaasadilhal tatDinao ivacaarivamaSa krNyaat Aalaa. pttipoanaadilal sabhlat AiQaka'yabharabar 27 saTmarlaa kahl zasa inaNaya gatLao isadhu palval vaTpacaa ha krar r_ krNyaevajal isadhu icanaaba va Jalama yaa naVadhyaa]plabQa Asaladyaa palnyaacaa pllapNao]pyaaga k\$na Gyaayacaa zrlao Aaho ho saadya krNyaasaazi jammadkaSmalrmaDyao baalbaro baalvaavao laagalilla va %yaat kahl vaYae jaatilla. mah<vaacal gaat hi kl piScamadyaa naVadhyaa palval ja jammadkaSmalrmaSaazi]plabQa Aaho to pllapNao vaaprlao tr yaa isadhu krarabaatca %yaadha ralkhl dh ha} Sakda va Aaplyalaa]plabQa Asalad ao palval ivanaakarNa vaadha jaalvaar naahil. Aqaat paikstana yaasadilhalcyaa kabla'yaahl pklpat ADqaLo AanalyaaiSavaaya rahNaar naahilE Aso galit Qa\$na caalalyalaa hrkt naahil. karNa baagailaharE ikSanagalla [. pklpatil %yaadilal ivarada pdiSat t k\$na ho ivalaya AahirraTlyaa lavaadasamaar ikkha t&alkDo nalao Aahd. yaacal klpnaa Asalyamaalca Bartaanao isadhu palval kraratlyaa tina TPPyaadhyaa tilla saadvalnyaacyaa piEyaar ballana Aanalyaasaazi isadhu nacl kimaSanalaca ta%prtli sqaigati dhyacaa zrvalao Aaho %yaamaalo dana dSaadhyaa kimaSanaralladilal pklpatlyaa ivaradaabaatcal cacaca halvaar naahil va %yaapuzcno dana TPPaca ' inavpa t& ikkha salyaeT raTsaadilalal lavaadacal BalmaKa ' ho Amalaat ya} SakNaar naahit.

naVadhyaa palnyaacyaa vaTpacabat inaNaya Gatanaa %yaacaa AahirraTlyaa pDsaad kaya ha} SaktilaE hnl Oyaanaat Galao AavaSyak Aaho isadhu va paca naVadhyaa baabatit Barta jasaa varcaa palval h&kdar Aaho tsaa baapuaf kasalE galik [. naVadhyaa baabatit Kalacaa h&kdar Aaho calnanao baapua naclvar itbaadmaDyao pklpacno kama sa\$ kyavar AapNa calnakDo ivarada pdiSat kDaa Aaho calna ikkha napal yaadilal isadhu palval krarabaat kaya pitiEya Aaho ho jaalvaha Galao mah<vaacno zrda.

.....

isallu paVal vaaTp krar [tr Aalt rra/TTIya krar pimaNaovihennaa knvhoSanacyaa klama 62 naasaar r_ krNa Sa@ya Aaho karNa kabatahl Aalt rra/TTIya krar ha dana dSaattIla sabhla va saamalasya yaavar Avalabha Asatao pritu kahl idvasaapUal- zrlyapimaNaov ha krar tsaca Abaaidt zuada %yaacyaa Aalt gat Aaplyaa ihtacyaa jyaa savalati AahdtE ivaSalatA jammaU va kaSmalrmaQalyaa naValItIha 20 T@ko paVal]calaNaB SatIcyaa isaltanaacao xae vaaZvaNaov va AiQak ivaVtinaimati krNaB yaa baabal AiQak]pyaagaacyaa zrtIla. tsaca isallu krar r_ na krta piScamaKdcyaa naValItIyaa]plabQa Asalaadyaa paNyacaa pUlapNaov vaapr krta Aalaa tr paikstanalaa %yaacal maazl Jal basalSakto

paikstanacyaa dhSatvaadl QaarNaamal_o %yaakhaa Aalt rra/TTIya stravar]GaDo ikkha ekTo paDayacab paikstanacal Aaiqak va lal'kri takd kmal krayacal kl jyamaal_o %yaakhaa %yaakhaa dhSatvaadl kRyaabhal maazl ikMat maaj aaval laagalaa. [. baaballhaa gaBhalrpNaov ivacaar k\$na Aaplyaa aa %varIt yaajanaa AaKNao garjacao Aaho

paikstanacyaa dhSatvaadl QaarNaava\$wcaa laZa lal'kriE rajanaatkE AaiqakE vyaaparI [. Anak maagaabhal Vavaa laagalNaar AahB ho Aata spYT Jaalao Aaho rajanaatk patLlvar paikstana ekTo pdtca caal alao Aaho

krarasa ivaraha krNyacal karNa

1' pklpasa pakca ivaraha A piScama naValItI Baartasa pklp sad\$ krNyaaapUal- %yaacyaa AaraKDyaasa kraranasaar pqamatA paikstanacal maanyata Gyaaval laagato p%yak pklpavar paikstananao Aaxap GatIalaa Aaho kraranao ekp'karo %yaalaa nakaraiQakarca idIlaa Aaho

2' palavaap A danhl dSaattI ASal Baavanaa AahB kl palavaap ho Anyaayakark Aaho vaaTaaTl krNa'yaabhal paikstanabaabat AiQakca]dar dRTkana baalGal yaacal Tika kDal gadal. paikstanamaQyahl Asaaca salt Aaho jagat maa- sabhlayinaavaarNyacaa ek yaSasval]dahrNa mhNaha yaa krarakDo paihlao jaato

3' jamaU kaSmalr A paikstanamaQalla Anakaha vaaTtB kl piScama naValItIyaa paNyaaar Baartaca kahlhl AiQakar naahl karNa yaa naVa ivavaaidt pdSaattIha vaahat. Baart f@t plla naValItIyaa paVal vaaTpat sahBaagal hao} Saktao Baartacao sava- pklp jammaU kaSmalrmaQyaca Aahdt. to [tr- Asato tr paikstananao ivaraha kDaa nasata. to plla- Jaalab tr Baartacyaa 'kaSmalr Amacaa AahB yaa maaganalaa djaara idIyaasaarKo hato iSavaaya yaa pdSaacaa ivakasa kDyaacaa Eaya Baartalaa imaltB mhNaha paikstanacaa ivaraha hatoo kaSmalrmaQyaa jalavaVtinaimati xamata maazl Aaho %yaacaa fayada kaSmalrlaa imalt naahl. 3 eipla 2002 rajal pxinalza baajaa zuada yaa rajyaacyaa ivaQanasabaNaov zrava majlab k\$na kraracao priXaNa krNyaaacal maaganal kDal.

Bartalaa krarattha baahr Ka pDayacaE

Baart AaiNa paikstana yaadhyacrmyaana Jaaladyaa isallu krarattha Baartalaa baahr Ka pDayacaE Aaho %yaacal kahl karNao AapNaasa piZIl apimaalNao dda yatIla.

1[^] Jrl yaqalla dhSatvaadl hliyaanallr Baartacaa yaa krarattha baahr pDNYaacaa ivacaar Jaaladaa Aaho

2[^] isallu krar krNyamaagao Saahita inamaana ha[ila ha t%kalalna sarkarcaa hdu hataf pNa ha hduAaja saadya hatanaa idsat naahI. tsaca paikstananao krar Jaalyaanallr pacaca valaahI mhNajao 1965 laa Baartavar hliIaa k\$na ha krar maadIyaacal Baavanaa Baartacyaa manaat inamaana Jaalal.

3[^] paikstanacaa saat%yaanao Baartacyaa pklpallr Aaxap naahIvaladaa AsahI svatA maa- calnacyaa madtInao paikstanavyaapT kaSmalrmaQyao QarNaahIal JBaarNal krt Aaho

4[^] paikstana kallataca krar palT nasalyaanao ha krar palNao Baartasaazi ballanakark nasalyaacal Baavanaa.

5[^] maazi rayTto maQyasqaahIa iktIla lavaadacaa ekt naahI. dixaNa calna samadivar lavaadacaa AadSa maanNyaaasa calnaca nakar. %yaamalLo dSaihtacaa ivacaar mahavaacaa Asalyaanao Baartacaa yaa krarakDo pahNyaacaa dRTIKana Jaaladaa Aaho

6[^] 1960 cal isqatl AaiNa Aatacal isqatl yaat Kpmaazo Allr pDIadao Aaho %yaamalLo kalaanaSp badIla krNyaacal garja Asalyaanao Baartanao yaamaQatta baahr pDNYaacaa inaVaya GatIadaa Aaho

Bart AaiNa paikstana yaadhyatIla ha krar iTkIla rhaam yasazi kayart Asalalopimk GaTk A

Baart AaiNa paikstana yaadhyat iktIhl saadhyaacal pirsqatl inamaana Jaalal trI ha krar %yaadhyat iTkIla raihlaa paihjao %yaa dRTIKanaattha %yaadhyat Kalalla kahl pimk GaTk kayart Asalalao AapNaasa idsahIa yatat.

1[^] saadhyaca inaarNa A Baart AaiNa paikstana yaadhyatIla isallu palvalvaTp kraranasaar sqaapna Jaaladyaa '[Usa kimaSana'cyaa baZka inayaimat hatat. kimaSanamaQalla AiBayadhyamaQyao caahIalao saadhyaca hato %yaamalLo inamaana Jaalalao matBad %yaadhyaa patLvar saadhyaca pya%na Jaalao danhl dSadhya rajakIya saadhyamaQyao diravaa Aalyaanallrhl kimaSanacyaa baZka hatca raihlIyaa. 1965E 1971 AaiNa 1999 maQalla yaa tIla yaavanallrhl ha krar AbaiQat raihlaa. tsaca AByaasaacyaa dRTIKanaattha isallu Kaadyaacao piScama AaiNa plaa ASaa dana Baagaat ivaBaajana krNao yaagya ha[ila.

2^ˆ **Bartatlla isaltana vyasqa** A kraranasaar piScama kDIIa naVa paikstanalaa va plakDIIa naVa Baartalaa imalalyaa. 1953 pasalla rajasaanalaalaa plaa naValtao palVal kalavyaanao dbyaaca ivacaar saas Jaalaa hatla. BaaEanaajjala QarNaacaa kama saas Jaalaa hatto ha krar Jaalaa nasata tr yaa pkl paltaa paikstananao ivarata k\$na %yaathya palNyat vaaTa maigatlaa Asata. ho haaj nayaa va Baartacyaa pjljaaba 3hiraanaasah' va rajasaanacyaa palNyacyaa garjasaazi va Baartatlla isaltanavyasqaasaazi ha krar krNyat Aalaa.

3^ˆ **jagaitk balkod Bahka** A vaad imativalyasaazi tTsqa tj&acal inayae'tl krNab %yaacyaa pSaasanaavarlla Kca Baagaivana'yaa inaQalilaa ivaSvast bananab AaiNa lavaad nyaayalayaacal sqaapnaa krNao yaa tlna jabaada'yaa ikilaa]_Ga par padNyasaazi balknao maDyasqaal mhnabla yaa kraravar sahl kDal. %yaamalLo kraratlla ho danhl dGa krar sahjaasahjal r_ k\$ Sakt naahl.

4^ˆ **saViqatit paklaa isaxa krNao AvaaD** A krar r_ k\$na paklaa isaxaa vaal ikilaa QaDa isakvaavaaf Asaa ek matpvaah saVacyaa piriqatit pzo yat Aaho krar r_ krNao yaagya zrdla kaE Krea ha krar r_ Jaalyaasa paklaa kablati isaxaa imalaaE Asaa pSna yaatlla]piriqat hatlat. Baadgaail ak piriqatilcaa ivacaar krta nadlcyaa Kalacyaa baajata Asaladyaa pdsaittao palval baal krNao saapo nasato AalrralTlya inayamadkilla %yaavaraataat Aahd. krar r_ Jaalyaasa Baart piScama naValtao QarNao baaluu Saktab prltu %yaasaazi 10 to 15 valaaba kalavaadal laagalaa. karNa maazyaa naValtao palval ta%kaL ADivalaa jaa} Sakt naahl. %yaamalLo paklaa lagacaca isaxaa krNao Aaatatrl kzilNa Asaa kama Aaho Aajahl Baartacyaa plaa naValtao palval pakmaadlaa vaah jaa}na Arbal samadlaa imalLo ramaasvaamal Ayyar yaathya matb 'krar r_ krNoo ha kahl saVpiriqativarilla pBaaval]paya naahl.'

5^ˆ **isaltu krar r_ krNoo kzilNa** A AalrralTlya piriqatilcaa ivacaar krta isaltu krar r_ krNoo kzilNa Aaho fartr vaaTaaTl k\$na Baart piScama naValtao palval AiQak pmaanaat maagal Sakd af prltu %yaathl kahl ADcalal Aahd. ektr pak %yaasa tyar halaaar naahl. Jaalaa tr plaa naValtyaa palNyavar tao Aaplaa hok saajlaa. tj&athya mato Baartanao %yaathya vaaTyalaa imalaladyaa palNyacaa AVap plaa vaapr kDalaa naahl. %yaamalLo kuaL kaSmalrcyaa tEarlva\$na krar r_ krNoo yaagya zrNaar naahl. krar r_ Jaalaaaftr jaagaitk balkaal pitklla pitiEya Asaa. jaaBaratlla %yaavar naapsaltl vyaet kDal jaa]la. kraracaa palana na krNaara Baart dGa ASal pitmaa tyar ha]la. tsaca napalE baaljalaaadGa va Baatana yaa Sajaarlla raVTMaDyaa Baltlcaa vaatarana inamaana ha]la.

6^ˆ **puavaTaaTl kzilNa** A bal. jal. vagalsa yaathl Aaplyaa lakat '[Usa 2'caa ivacaar 2005 maDyaa maalilaa. %yaasaazi %yaathl kraratlla klama 12 caa AaQaar Gatlaa. yaa klamaat krarat badla ikilaa navalna krar krNyacal trttl Aaho %yaasaazi navaa krar ha saDyaacyaa krarapxaa vaaLa Asalaa paihjaao %yaasaazi pmha vaaTaaTl kravyaa laagalilaa.

varlla sava baahabha ivacaar krta isallu krar r_ krNao ikMa %yaat badla krNao kzina Aaho ho spYT hato AahrarTiya patLvar krar paLnyabaatcal ivaSvaasah-ta AVap iTkha Aaho kuaL dhSatvaad paknao qaahvaavaaf: yaa maagaNalsaaZl krar r_ krNao yaagya Aaina vyavahaya-zrNaar naahl. pttipQaana narthi maadlthahl %yaacal jaalva Asalyaanao %yaathlhl tao r_ krNyacal Baalaa na vaaprta Aaplyaa vaaTyacaa paVal pNanoo vaaprNyavar Bar idlaa. mhNajaca BaartakDo isallu paVal vaaTp ho ek As- Aaho va to Baart vaLpsatjal vaap\$ Saktao hl jaalva paikstanalaa spYTpNaok\$na dNao ho saVpirisqatit pBaaval zraa.

संवा

सकल, लाकसा, पंजरी वा महाराट/तांसा या वातमान-तथा पिसव जातला काला लाक

- 1' Paikstanacyaa karsqaanaalaa hvao saNmal p%yaakar Á 19 saPTMar 2016 Á
Saaladi' duaLanAk'r Á pZari
- 2' Aata Gaama fTLaaya Á 23 saPTMar 2016 Á sahadklya Á pZari
- 3' isallu paNalvaaTp pinha cacat Á 25 saPTMar 2016 Á sahadklya Á maTa gaa[D
- 4' isallu paNalvaaTp kraravar pnaivacaar Á 26 saPTMar 2016 Á sahadklya Á pZari
- 5' isallu paNalvaaTp ek rajanatk As-2 Á 2 Aa@Tabar 2016 Á saalr duaro Á maTa
- 6' paikstanacal caaf'or kaal Á 02 Aa@Tabar 2016 Á Da: Saaladi' duaLanAk'r Á sakal
- 7' paikstana ZasaLtaga Á 07À10À16 Á Agalak Á pZari
- 8' isallu krar r_ krNao yaagya navho Á 09À10À16 Á pa. saalr vaaDkr Á sakal

.....